

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-16-ES

Datum: 16. februar 2009.

Original: engleski

PREDSJEDNIK MEĐUNARODNOG SUDA

Rješava: sudija Patrick Robinson, predsjedavajući

V.d. sekretara: g. John Hocking

Odluka od: 16. februara 2009.

JAVNO-REDIGOVANO

**ODLUKA PREDSJEDNIKA PO MOLBI VLADIMIRA ŠANTIĆA ZA
POMILOVANJE ILI UBLAŽAVANJE KAZNE**

Tužilaštvo:

g. Serge Brammertz

Pravni zastupnik g. Vladimira Šantića

g. Petar Pavković

Prijevod

1. Pravni zastupnik Vladimira Šantića podnio je 21. novembra 2008. povjerljivi zahtjev kojim traži ublažavanje kazne (dalje u tekstu: Zahtjev).¹ Šantić je trenutno na izdržavanju kazne u Španiji.²

2. Dana 27. novembra 2008., zatražio sam od sekretara relevantne izvještaje u skladu sa članom 2 "Uputstva za rad prilikom rješavanja po molbama za pomilovanje, ublažavanje kazne i prijevremeno puštanje na slobodu osoba koje je osudio Međunarodni sud" (IT/146/Rev.1) (dalje u tekstu: Uputstvo). Od Tužilaštva sam 5. decembra 2008. dobio izvještaj o Šantićevoj saradnji u skladu sa članom 2(c) Uputstva, a od španskih vlasti 26. januara 2009. relevantne informacije u skladu s članom 2(b).

I. PROCEDURAL KONTEKST

3. Prvobitna optužnica protiv Vladimira Šantića podignuta je 2. novembra 1995.³ U njoj se navodi da je Šantić, zajedno sa Zoranom Kupreškićem, Mirjanom Kupreškićem, Vlatkom Kupreškićem, Draganom Papićem, Dragom Josipovićem, Stipom Alilovićem i Marinkom Katavom, odgovoran za teške povrede prema članu 2(a), (c), (d) i (g) i kršenja zakona i običaja ratovanja prema članu 3 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut). U osnovi te optužnice su dva sukoba u kojima je učestvovalo Hrvatsko vijeće obrane (dalje u tekstu: HVO) u selu Ahmići u Lašvanskoj dolini u Bosni i Hercegovini 20. oktobra 1992. i 16. aprila 1993.

4. Optužnica je objavljena 11. decembra 1996., a Vladimir Šantić se 6. oktobra 1997. predao Međunarodnom sudu, zajedno sa svim saoptuženima osim Vlatka Kupreškića, koji je uhapšen 18. decembra 1997.⁴ Suđenje je počelo 17. avgusta 1998., nakon povlačenja dijelova optužnice u vezi sa Marinkom Katavom i Stipom Alilovićem.⁵ Pretresno vijeće je Vladimiru Šantiću izreklo osuđujuće presude za progon, ubistvo i druga nečovječna djela, kao zločine

¹ *Tužilac protiv Vladimira Šantića*, predmet br. IT-95-16-A, Prijedlog Vladimira Šantića za ublažavanje kazne, 21. novembar 2008.

² *Tužilac protiv Vladimira Šantića*, predmet br. IT-95-16-A, Nalog kojim se određuje država u kojoj će Vladimir Šantić izdržavati kaznu, 18. decembar 2001.

³ *Tužilac protiv Kupreškića i drugih*, predmet br. IT-95-16-I, Optužnica, 2. novembar 1995. (dalje u tekstu: Optužnica).

⁴ *Tužilac protiv Zorana Kupreškića, Mirjana Kupreškića, Vlatka Kupreškića, Drage Josipovića, Dragana Papića, Vladimira Šantića*, predmet br. IT-95-16-T, Presuda (dalje u tekstu: Prvostepena presuda), par. 2-8.

⁵ Prvostepena presuda, par. 9-17. Tužilac je zaključio da nema dovoljno dokaza protiv Marinka Katave; Stipo Alilović je preminuo u pritvoru.

Prijevod

protiv čovječnosti prema članu 5 Statuta, i oslobadajuće presude za ubistvo i okrutno postupanje kao kršenja zakona i običaja ratovanja prema članu 3 Statuta.⁶ Pretresno vijeće je osudilo Vladimira Šantića na 25 godina zatvora, u što će mu se, u skladu s pravilom 101(D) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik),⁷ uračunati 27 mjeseci i 8 dana.⁸

5. Šantić je uložio žalbu na Prvostepenu presudu. Premda je Žalbeno vijeće potvrdilo osuđujuće presude koje su Šantiću izrečene, odbacilo je zaključak Pretresnog vijeća da je on imao komandnu ulogu u napadu HVO-a. To nije prihvaćeno kao otežavajući faktor i Žalbeno vijeće je, shodno tome, preinačilo kaznu od 25 godina zatvora koju je izreklo Pretresno vijeće u kaznu od 18 godina zatvora.⁹ Kazna je smanjena uprkos činjenici da je Žalbeno vijeće uvažilo žalbu tužilaštva i zaključilo da je Šantić kriv za ubistvo i okrutno postupanje kao kršenja zakona i običaja ratovanja prema članu 3 Statuta.¹⁰

II. DISKUSIJA

6. Prema članu 28 Statuta, pomilovanje ili ublažavanje kazne osuđene osobe može se razmatrati kada ona, prema pravnim propisima države u kojoj izdržava kaznu zatvora, ispuni uslove za uslovno puštanje na slobodu. Dakle, prvo je potrebno razmotriti ispunjava li Šantić prema španskim zakonima uslove za uslovno puštanje na slobodu.

7. Zatvorenici u Španiji obično mogu biti uslovno pušteni na slobodu nakon što su izdržali tri četvrtine kazne. Međutim, u nekim okolnostima zatvorenici ispunjavaju uslove za to nakon što su izdržali dvije trećine kazne. Da bi zatvorenici bili razmotreni za uslovno puštanje na slobodu, moraju stići do trećeg razreda u zatvoreničkom statusu i imati dobro vladanje i

⁶ Prvostepena presuda, par. 825-833.

⁷ Sadašnje pravilo 101(C) Pravilnika.

⁸ Prvostepena presuda, str. 326-327.

⁹ *Tužilac protiv Kupreškića i drugih*, predmet br. IT-95-16-A, Presuda (dalje u tekstu: Drugostepena presuda), 23. oktobar 2001., str. 171.

¹⁰ Drugostepena presuda, str. 172.

Prijevod

tako pokazati da postoji velika vjerovatnoća da će se uspješno reintegrirati u društvo.¹¹ Šantić će do 2. oktobra 2009. redovno izdržati dvije trećine svoje kazne.¹²

8. Premda Šantić još nije izdržao dvije trećine kazne koja mu je prvobitno izrečena, došao je do trećeg razreda u zatvoreničkom statusu. Osim toga, svojim radom i dobrim vladanjem stekao je pravo na 302 dana "povlastice", koji bi bili uračunati u ukupno izdržanu kaznu. Kada se uzmu u obzir ta 302 dana povlastice, Šantić je zapravo do 4. decembra 2008. izdržao dvije trećine svoje kazne.¹³

9. Španski državni visoki sud je u jednoj odluci potvrdio da Šantić ispunjava uslove za uslovno puštanje na slobodu, pod uslovom da se vrati u Hrvatsku. U toj odluci se kaže da će odluka kojom se potvrđuje "uslovni otpust" stupiti na snagu čim je potvrdi Međunarodni sud.¹⁴ Stoga je očito da Šantić prema španskom zakonu ispunjava uslove za uslovno puštanje na slobodu.

10. Da bi osuđena osoba mogla biti razmotrena za prijevremeno puštanje na slobodu, nije dovoljno da ispunjava uslove za uslovno puštanje na slobodu prema zakonu zemlje u kojoj izdržava kaznu, moraju postojati druge vanredne okolnosti. Prema pravilu 125 Pravilnika, na koji upućuje član 7 Uputstva, prilikom utvrđivanja da li je primjereno osuđenog pomilovati ili mu ublažiti kaznu, predsjednik, između ostalog, uzima u obzir težinu krivičnog djela ili krivičnih djela za koje je zatvorenik osuđen, postupak prema zatvorenicima u sličnoj situaciji, u kolikoj mjeri je zatvorenik pokazao da se rehabilitovao, kao i eventualnu značajnu saradnju zatvorenika s tužiocem.

11. Žalbeno vijeće je u Presudi uzelo u obzir činjenicu da je Šantić u određenoj mjeri prihvatio krivicu, što pokazuje prvi korak u rehabilitaciji, koja je, prema pravilu 125, relevantna za razmatranje zahtjeva.¹⁵ Taj dokaz o rehabilitaciji potvrđuju izvještaji Glavnog

¹¹ *Tužilac protiv Todorovića*, predmet br. IT-95-9/1-ES, Odluka predsjednika po molbi Stevana Todorovića za pomilovanje ili ublažavanje kazne, 22. juni 2005., par. 5.

¹² "Prijedlog za ublažavanje kazne, odnosno za uslovno puštanje na slobodu pod određenim uslovima, član 91, paragraf 2 Kaznenog zakona", 13. novembar 2008.

¹³ *Ibid.*

¹⁴ Odluka Državnog visokog suda, Središnji sud za maloljetnike (i kontrolu kaznenih ustanova), o uslovnom puštanju na slobodu 0000715/15/2004 0001, 22. decembar 2008.

¹⁵ Drugostepena presuda, par. 464.

Prijevod

poddjela za postupanje i upravljanje u kaznenim ustanovama primljeni 19. januara 2009. U izvještaju socijalnog radnika nema razloga za zabrinutost. Izvještaj o vladanju Odbora za uslovno puštanje na slobodu Kaznionice Segovia je uglavnom pozitivan i u njemu se pominje više "pohvala" i dobro učešće u raznim aktivnostima. U izvještaju psihologa tvrdi se da je Šantić "uravnotežen i pristojan", "aktivan i samopouzdan", kao i da se dobro prilagodio uslovima u kojima živi.¹⁶

12. Zahvaljujući njegovom vladanju i aktivnostima u zatvoru, Šantić je stekao značajnu povlasticu od 302 dana, što će mu se uračunati u izdržanu kaznu. Šantić je učestvovao u raznim aktivnostima, između ostalog, radio je u raznim odsjecima zatvora i značajno napredovao u znanju španjolskog.¹⁷ Činjenica da je Šantić ostvario pravo na zakonski maksimum takve povlastice (po 90 dana) u 2006. i u 2007. godini¹⁸ pokazuje koliko se dobro vladao u zatvoru. Ovi dokazi o rehabilitaciji i dobrom vladanju su stoga značajni i nužno ih je smatrati relevantnim za razmatranje po Zahtjevu.

13. Šantić je "intenzivno" saradivao s Tužilaštvom.¹⁹ [REDIGOVANO] Njegovu "značajnu" pomoć tužilaštvu priznalo je i Žalbeno vijeće, koje mu je, dijelom zbog nje, odlučilo skratiti kaznu na osamnaest godina.²³ Pitanje u kojoj mjeri je Šantić saradivao je relevantno za rješavanje po Zahtjevu.

14. U skladu s članom 5 Uputstva i pravilom 124 Pravilnika, prilažem informacije koje je sekretar pribavio od španskih vlasti i koje će razmotriti Kolegijum i sudije vijeća koje je odmjerilo kaznu i Žalbenog vijeća koje još uvijek rade na Međunarodnom sudu. Sve sudije

¹⁶ Dopis španskih vlasti, primljen 19. januara 2009.; Izvještaj o socijalnim prilikama, socijalni radnik br. 19378, 19. decembar 2009.; Izvještaj o vladanju, Odbor Zatvora Segovia za uslovno puštanje na slobodu (bez datuma); Izvještaj psihologa Kaznionice Segovia za Vladimira Šantića, 15. januar 2009.

¹⁷ Izvještaj psihologa Kaznionice Segovia za Vladimira Šantića, 15. januar 2009.

¹⁸ "Prijedlog za ublažavanje kazne, odnosno za uslovno puštanje na slobodu pod određenim uslovima, član 91, paragraf 2 Kaznenog zakona", 13. novembar 2008.

¹⁹ Izvještaj Gavina Ruxtona u vezi sa molbom Vladimira Šantića [sic] da se preispita njegovo ispunjavanje uslova prema španskom kaznenom sistemu, 20. oktobar 2008.

²⁰ [REDIGOVANO]

²¹ [REDIGOVANO]

²² [REDIGOVANO]

²³ Drugostepena presuda, par. 461-465.

Prijevod

koje sam konsultovao, osim jednog, u potpunosti su se složile s mojom ocjenom da treba odobriti prijevremeno puštanje na slobodu g. Šantića. Sudija koji se nije u potpunosti složio s tom ocjenom pita se da li bi to, s obzirom na skraćivanje kazne za ukupno 302 dana zbog dobrog vladanja, dovelo do nejednakosti između Šantića i drugih osoba osuđenih na Međunarodnom sudu. Imajući u vidu da bi neuzimanje te povlastice u obzir dovelo do nejednakosti između Šantića i drugih španskih osuđenika, taj sudija je rekao da bi on bio skloniji kompromisu između ta dva scenarija nejednakosti i davanju odobrenja za prijevremeno puštanje na slobodu u maju 2009. godine. Svjestan da je razlika razmjerno mala, samo tri mjeseca, on ne insistira na tom rješenju, posebno s obzirom na to da su druge sudije iznijele mišljenja prema kojima osuđenik već ispunjava uslove za puštanje na slobodu.

15. S obzirom na gorenavedeno, i uzevši u obzir faktore navedene u pravilu 125 Pravilnika, odobrava se zahtjev Vladimira Šantića za ublažavanje kazne. Sekretar se upućuje da obavijesti španske vlasti o ovoj odluci i da preduzme sve potrebne korake u cilju provođenja ove odluke u razumnom roku.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

Dana 16. februara 2009.,
U Haagu,
Nizozemska

/potpis na originalu/
sudija Patrick Robinson,
predsjednik

[pečat Međunarodnog suda]